

עלון מספר 129 – דצמבר 2024

אתמול זה היסטוריה,
מחר הוא תעלומה,
אבל היום זה מתנה.

1. מפגש חנוכה: הדלקת נרות, יקירי הקהילה והצגה ביידיש
2. סיפורה של תמונה: שי וייס והעריסה מִבְּטִיּוּבוּ
3. מן העיתונות: א. יגאל צחור (דילובה מונקץ)
ב. הנורמן – ליברמן ירון (ראחוב/לה)
ג. דובי פרנסס (סולוטבינו)
4. שליח חב"ד בבודווה (מונטנגרו) – אליעזר אהרנפלד (אויבר אפשה)
5. ישראלים ילידי קרפטורוס: עמי (זלצברגר) יוסף (מונקץ)
6. משלנו: ד"ר וֶסֶל רוברט (חוסט)

בגאווה רבה: אחת מ-4 הסייסות שיצאו למשימת ההפצה באיראן היא נכדה של ילידי זאקרפטיה, ממחוז אירשאבה. יישר כוח וכל הכבוד לה ולמשפחתה!!!
[מטבע הדברים לא ייחשף שמה]

1. מפגש חנוכה: הדלקת נרות, יקירי הקהילה והצגה ביידיש

אנו מתכבדים להזמינכם לפעילות בחג החנוכה שתתקיים ביום חמישי, כ"ה בכסלו, 26.12.2024.
המפגש יתקיים באודיטוריום אריסון, סעדיה גאון 6 תל אביב [פינת ג'ורג' לויך]
נצפה בהצגה ביידיש של תיאטרון היידישפיל בה יופיעו מוטי גלעדי, בתו דורין והשחקן אנדריי קשקר במחווה לדז'יגאן ולשומאכר.

המופע מתורגם גם לעברית ולרוסית.

שורדי שואה ומלווה – מוזמנים על חשבון העמותה.

תוכנית המפגש:

18:00 – התכנסות וכיבוד בלובי התיאטרון

19:00 – הדלקת נר שני של חנוכה וברכות באולם התיאטרון, יקירי הקהילה

20:00 – צפייה בהצגה [שעה וחצי].

סדרי ההרשמה:

- יש להתקשר למשרד התיאטרון בימים ראשון – חמישי בין השעות 10:00-17:00 בטלפון 050-7272271
- הכרטיסים יונפקו כהודעת SMS וצריך יהיה להציג אותם בטלפון בכניסה לתיאטרון.
- מספר המקומות מוגבל והמקומות יישמרו עבורנו עד יום שלישי, ה-10.12.2024
- העלות הכוללת היא 125 ₪ / אדם

חניה:

• למגיעים עם הרכבת הקלה: יש לרדת בתחנת קרליבך

• יש בסביבת התיאטרון מספר חניונים בתשלום:

חניון לויך ג'ורג' – לויך ג'ורג' 5

חניית מורים – סעדיה גאון 12

חניון בנייני רובינשטיין – לינקולן 20

ישנם חניונים נוספים בסביבה: רישמו ב-Waze "אודיטוריום אריסון".

נשמח מאוד לראותכם

2. סיפורה של תמונה: מסע העריסה של הנגר שמואל וייס מבטיובו לישראל

לפני מספר חודשים, באחת השיחות עם חברנו, רוברט דרוב, המדריך יהודים רבים מהארץ ומהתפוצות בזאקרפטיה, הוא שיתף בחוויה מרגשת שחווה עם בחור צעיר מהארץ, שי וייס, שהגיע לטיול שורשים בבטיובו [Batyu, Batyovo, מחוז ברגסס] וזכה לליווי של רוברט. אביו של שי, שמחה, היה יליד שנת 1930 מכפר זה ואביו, שמואל, היה נגר, חירש. הביקור היה בנובמבר 2011.

רוברט סיפר שהם הגיעו לבית הקברות בכפר ופגשו שם אדם מבוגר, שטיפל בכיסוח הדשא. האיש סיפר שאשתו חלמה חלום שיבואו יהודים ושהוא צריך לנקות ולכסח את הדשא בבית הקברות. "דיברתם עם אשתי?" שאל האדם והחוויר... רוברט לא ידע האם האיש היה בפטיסט או סובוטניק, אך העיד שהוא האמין באלוהים. בבית הקברות לא מצאו עזרה, אך ביציאה מהכפר – הם פגשו אישה מבוגרת שהפנתה אותם לאישה אחרת, שתוכל לעזור. האישה דיברה רק הונגרית. בביתה פגשו שי ורוברט את שתי בנותיה, וגם את הנכדה. הזקנה סיפרה שעזרה לשלושה יהודים והיא מחכה שיבואו לומר תודה... כל הרהיטים בבית היו ישנים והבנות התלוננו שהיא לא מרשה לזרוק את הדברים הישנים. היא זכרה את שמואל, הנגר החירש.... הוא עשה את הארון. שי נגע ברהיטים. אביו היה במקום לפני שנים ורצה לקנות ריהוט שעשה אביו, אך לא הצליח לממש זאת.

והייתה גם עריסת תינוק, שבנה שמואל, שחצי רחוב השתמשו בה, והייתה בעליית הגג... רוברט סיפר

ששי היה בהלם. הוא התקשר לאביו ואביו אמר לו: "שלם כל מה שאתה יכול. תביא דבר אחד."

הבנות בכו כשרוברט סיפר להן את הסיפור. הבנות אמרו שהאימא שלהן לא רוצה למכור דבר. בסופו של דבר היא הסכימה - מתוך כוונה שהכסף יעזור לנכדה.

בטיובו, נובמבר 2011: שי וייס והעריסה שבנה סבו, שמואל וייס

שי הוציא 300 יורו ודמעות שטפו את עיניו. אל בכיו הצטרפו הסבתא, הבנות, הנכדה - ורוברט...

מסתבר שהנכדה היא ילדה מאומצת, הלומדת באוניברסיטה, ובכסף שהתקבל משי היא תוכל לקנות בגדים ללימודים. כשניסו לפרק את העריסה לא הלך הדבר בנקל. איכשהו היא פורקה והפרידה לוותה בחיבוקים ובבכי. אחותו של שי, איריס, הייתה באותה תקופה בהריון. העריסה שופצה והנכד שנולד ישן בעריסה זאת. מבטיובו המשיכו רוברט ושי לאושוויץ. הם עברו את הגבול עם העריסה המפורקת, וגם זה לא היה תהליך לא פשוט. הם ביקרו ביחד בעוד מחנות שהסבא היה כלוא בהם.

ניסיתי לאתר את שי, אלא, שעל פי הפייסבוק, הוא התגורר באותה תקופה בחו"ל [כיום הוא חי בארץ]. בסופו של דבר איתרתי את אחותו, איריס דרור וייס, וממנה קיבלתי הקלטה של סיפור המעשה, כפי

ששודר ברדיו לקראת יום השואה תשע"ג, 2013. ערכתי תמלול של השידור ולהלן הסיפור המרגש והמדהים, כפי ששודר. שידור ברדיו ביום השואה תשע"ג (2013):

שמחה וייס איבד בשואה את הוריו ושמונת אחיו. כששב לביתו אחרי המלחמה מצא בביתו מפקדה של חיילים רוסיים, שלא הרשו לו להיכנס. פרט לתמונה אחת של אביו לא נותר לו דבר מיקיריו. עשרות שנים אחרי השואה, מסע שורשים שאליו יצא בנו של שמחה, שי, חשף לא רק סיפורים על הקהילה שנספתה, אלא גם מזכרת של ממש: **עריסת עץ ישנה שהכין סבא שמואל אי שם בשנות השלושים**. סיפורה של העריסה, שהפכה לחוט המקשר ארבעה דורות של משפחת וייס בכתבה של יערה ברק.

כשהיה תינוק בכפר הקטן בטיו בצ'כוסלובקיה, אימו של שמחה וייס נענעה אותו בעריסת עץ. שמונה אחים ואחיות היו לו, כולם נספו בשואה וכולם גדלו עם הרהיטים והעריסות, שבנה אביהם הנגר, שמואל. את ילדותם השלווה הפרה פלישת צבא הונגריה ב-1938. [שמחה]: "אח שלי הגדול היה בהונגריה וגם אחותי הגדולה ועוד אחות גם היא הייתה שם מול הפשע. ההורים תמיד שידרו: תהיו ביחד, תהיו ביחד. בית חם מאוד היה אצלנו, בית חם מאוד."

שמחה נפרד ממשפחתו כשירד מהרכבת, שהובילה אותם מגטו מונקץ' לאושוויץ. הם כולם נרצחו שם, ואילו רק הוא הצליח לשרוד מאושוויץ ומבוכנוואלד, ומברגן בלזן, שם שיחררו אותו הבריטים והוא חסר כל. אף פריט לא נשאר לו למזכרת ממשפחתו הגדולה, פרט לתמונה אחת של אביו. עד שבנו שי החליט לצאת למסע שורשים בכפר הקטן בטיו.

[שי]: "הגענו לאישה, שהכירה את אבא שלי, והיא בת 97, והיא אמרה וואלה, שמואל וייס, יש לי פה רהיטים שלו. ארון, והייתה לנו מיטה ויש לי עוד עריסה למעלה, ששמרתי. הייתי בשוק, מצאתי משהו אחד, שהוא שיא השיאים - להביא רהיט הבייתה, מזכרת לאבא שלי, שאף פעם לא ראה שום פריט." בעליית הגג המעופשת והמלוכלכת של הזקנה נגלתה לעיני שי העריסה שסבו בנה. [שי]: "בנויה מסיבית, בצבע מעין ירוק-בז', רואים את העץ חשוף, שהצבע השתפשף. כשעבדתי עליו, שייפתי קצת וניקיתי, מצאתי שערה של מברשת של הצבע. אמרתי וואו, מה זה, זה מהמברשת שלו, גם הצבע מקורי, לא נגעו בזה, זה מ-1935."

אחרי שהובאה לארץ במבצע מורכב, רצועת מאג ישנה שהייתה עוד מחוברת לעריסה, העלתה אצל שמחה זיכרונות. "אני זוכר את החוט הזה שקשור לעריסה; גם אז היו קושרים כדי שאפשר יהיה לנדנד את העריסה מרחוק". שמחה נפטר בקיץ שעבר [2012], קצת פחות משנה אחרי ששי חזר מהקרפטים, אבל הוא עוד זכה, יחד עם אשתו רחל, לראות את נכדו, שרק נולד, ישן בעריסה שבנה הסבא רבא. [איריס]: "זו סגירת מעגל; החיים האלה שנפרשו פתאום; והנכד, ברגע שהיינו שמים אותו בעריסה הוא היה כל כך רגוע ושקט שזה היה נורא, נורא מפליא".

שמחה, הניצול האחרון ממשפחה בת 11 נפשות כבר לא בין החיים, אבל העריסה שאביו בנה, ישנה בביתו של שי, ששומר עליה מכל משמר. [שי]: "אני מחכה שלי יהיו ילדים - שישתמשו. כך גם הסיפור יעבור הלאה. לא סתם אני אסע. כל אחד ישתמש בה בטוח וכל אחד שיבוא לראות את התינוק בעריסה ישאל: מה זאת העריסה הזאת? כך אני מפיץ את הסיפור של אבי."

שמואל וייס – התמונה היחידה שנותרה לשמחה וייס מאביו...

איריס העידה: "גם אני ובעלי נדנדנו את העריסה עם חוט קשור מרחוק. זו עריסת עץ שמתנדנדת כמו כיסא נדנדה, כמו עריסה מהאגדות. זה היה מאד נוח".

להשלמת הסיפור בדקתי את אתר "יד ושם" ומצאתי את הדפים שמילא שימחה וייס, אביו של שי ואיריס, ובנו של שמואל הנגר ולנקה, אח של 8 אחיות ואחים, שכולם, כאמור, ניספו באושוויץ.

אביו שמואל היה יליד 1896 ואימו לִנְקָה, לבית רוזנבאום, נולדה ב-Dobrony [כיום Velyka Dobron במחוז אוז'גורוד]. האחים והאחיות: מיקלוש (1925) - בן 19; שרי (1927) - בת 17; שמחה (1930) - בן 14 - שרד; רבקה (1931) - בת 13; אילונקה (1933) - בת 11; בֶּבָה (1936) - בת 8; משה (1939) - בן 5; יצחק (1941) - בן 3; אליהו (1943) - בן שנה. יהי זיכרם ברוך!

האבא שמחה וייס ואשתו רחל התגוררו ברעננה. שמחה נפטר, כאמור, ב-31.12.2014 ורחל - ב-31.12.2014.

מידע מארכיון ההעפלה בעתלית, שם רשום ששמו היה צינקה: "שנה שלמה לאחר השחרור הסתובב באירופה. שמחה חזר לביתו בצ'כוסלובקיה, שם הבין שנותר לבדו מכל משפחתו. שכנה גויה אמרה לו שאין לו מה לחפש פה ושייסע לפלסטינה... שמחה חזר מערבה, דרך פראג ומינכן - לאינדרנסדורף [Indersdorf], שם היה כמה חודשים בבית יתומים, המנוהל ע"י נזירות. שם שאלו לאן רוצה לנסוע והוא בחר בארץ ישראל. שמחה הועבר למרסיי והפליג באונייה צרפתית בשם שמפוליון לישראל, דרך מצרים. האונייה הייתה לגלית ובה כ-900 ילדים ניצולי שואה. במאי 1946 הגיע לחיפה - וזאת שנה אחרי שחרורו מברגן בלזן. כשהגיעו לחיפה קיבלו תפוז. מחיפה הגיע מיד לעתלית. משם עבר לביה"ס החקלאי בנהלל כשהוא בן 16. שמחה למד ועבד שנתיים והתגייס לצבא בגיל 18. הוא נפצע במלחמת השחרור ואז עבר לגור בארבל - ואחר כך בתל אביב."

מתוך ויקיפדיה: "קו הרכבת Uzhhorod-Solotvyno עובר דרך Batyovo, עם תחנה הממוקמת בעיירה, המשמשת כביקורת גבול בין אוקראינה עם הונגריה. מסילת הרכבת בבאטיובו היא המעסיקה הגדולה ביותר עבור תושבי העיירה... במהלך מלחה"ע השנייה נשלחו כ-40 משפחות מהעיירה למחנות ריכוז נאצים ו-90 איש נוספים נשלחו לעבודות כפייה. באטיובו הפכה לחלק מברה"מ לאחר מלחמת העולם השנייה. ...ב-1946 שונה שמו של היישוב ל-Vuzlove (באוקראינית: Вузлове) או Uzlovoye (ברוסית: Узловое), שאותם שמר עד ששמו שונה בחזרה ל-Batovo ב-1 באפריל 1995. בשנת 1971 הוענק ליישוב מעמד של יישוב מסוג עירוני. בשנת 2001 שרד בטיובו שיטפון גדול מנהר הטיסה, בעיקר הודות לסוללת מסילת הרכבת שעצרה את המים."

אין ספק שמסעה של העריסה, שהחל לפני כמאה שנה, מבטיובו הרחוקה לישראל הוא מסע מרגש, עם כל כך הרבה סימליות. תודה רבה לשי, נכדו של הנגר שמואל וייס, שעשה את המסע אל שורשיו וטרח להביא לאביו - ולו מזכרת אחת מאביו ומבית ילדותו.

כמה טרגיים היו חייו של נער צעיר זה, שהיה בן 14 בשואה, שרד, אך איבד את כל משפחתו... תודה לך איריס על המידע על אביך משידור הרדיו ביום השואה 2013. תודה רבה גם לרוברט ששיתף אותי באחד הסיפורים המרתקים והמטלטלים ששמעתי - ושאני משתפת בו גם אתכם

בית הקברות בבטיובו

3. א. מן העיתונות: יגאל צחור (דילובה / מונקץ')

בעלון 126 מספטמבר 2024 סיפרתי את סיפורו של זאב צחור (וייס) ז"ל מייסד מכללת ספיר. אביו, שמואל, היה יליד דילובה, שעבר למונקץ'. בתיעוד תועדו גם שני אחיו של זאב: יגאל ועזרא. יגאל, בן 80 [החודש], היה מנכ"ל במדרשת שדה בוקר ומנכ"ל במרכז רעיוני חינוכי בבית ברל. הוא כתב מספר ספרים. במוסף החג של "ישראל היום" מה-22.10.2024 הופיעה כתבה, פרי עטו של אייל לוי, שכותרתה הייתה: "מי ידע שכך יהיה: מסע בעקבות ספר השיחות עם תושבי העוטף, שחלקם נרצחו ונחטפו, והפך למסמך מטלטל". כותרת המשנה הייתה: "בשנת 2018 יצא יגאל צחור למסע בין יישובי עוטף

חיים
בצל
העימות
יגאל צחור

עזה המופגזים • השיחות עם התושבים - שחלקם נרצחו ונחטפו בשבת השחורה - תועדו בספרו "חיים בצל העימות", המהווה כעת מסמך דרמטי על החלום ושברו • שנה אחרי הטבח, חזרנו אליו ואל חלק מהמוראיינים, כאלה שהקרובים להם ביותר לא שרדו • "7 באוקטובר גרם לשבר נורא בצד האמוני והרגשי", אומר צחור, "מתוך 250 החטופים הכרתי אישית 50, ומההרוגים יש 30 שהיו ידידי נפש".

אעלה תמצית מכתבה זאת: "לפני שש שנים החליט יגאל שיש נושא שמחייב את טיפולו הדחוף - החיים ביישובי עוטף עזה בצל העימות המתמשך עם השכנים מעבר לגבול. 'רציתי להבין מה אנשים שם חווים, ולא מפרשנות בתקשורת', הוא מסביר. ... וכך יצא צחור למסע ארוך בין יישובי העוטף. הוא ביקר במושב נתיב העשרה, עבר בשדרות, נסע לאורך כביש 232, נכנס לקיבוץ עלומים ולקיבוץ בארי והרחיק עד כיסופים. ספרו "חיים בצל העימות" (הוצאת כרמל) יצא לפני חמש שנים, אבל כיום, אחרי 7 באוקטובר, המקומות והאנשים שבו מקבלים משמעות אחרת.

בין תושבי העוטף שצחור נפגש עימם הייתה שושן הרן מקיבוץ בארי, שבעלה אבשלום, אחותה לילך וגיסה אביתר קיפניס נרצחו בשבת השחורה. שושן, יחד עם בתה עדי ונכדיה נווה ויהל, נחטפו לרצועה וחזרו ממנה, אבל נאלצו להיפרד מבן הזוג והאב טל שהם, שעדיין נמצא בשבי. הציטוט הזה שלה, שנשמע היום מנותק מעט מהמציאות הוא, לדברי צחור, 'חלק מהאמירה שמסבירה שכאן מקומנו ושעלינו להתעקש עליו, כי ככה גדלנו וחונכנו על ידי הורינו. כולם כאן היו חניכי תנועות נוער שאמרו 'באנו להתיישבות ונחרוש עד התלם האחרון' - וזה עבר לילדיהם. "האם זה אפשרי? יסתדר? היו כאלה שהתרגלו למצב המתוח ונשארו, והיו כאלה שקמו ועזבו. המאפיין העיקרי בשיחות שקיימתי היה החיים בין החשש ממה שיכול לקרות לאופטימיות שאפשר לחיות ביחד".

זו התעקשות לחיות כאן למרות העובדה שהמציאות לא השתנתה, ואף נעשתה קשה יותר? "אין לי תשובה אחת לזה. אחי, זאב ז"ל, כנשיא מכללת ספיר, היה בכל בוקר בשעה שמונה עומד בשער כדי לקבל את הסטודנטים. הקסאמים נפלו מסביב, והמכללה רק הלכה וגדלה. אני לא יודע להסביר למה סטודנטים מהמרכז בחרו להתגורר באזור קרב. כנראה יש קסם בלהיות חלוץ".

צחור גר בקיבוץ רביבים, בין באר שבע למצפה רמון, מרחק של חצי שעת נסיעה מיישובי העוטף. הקיבוץ מארח כיום את תושבי קיבוץ חולית המפונים מהיישוב שנפגע במתקפה הרצחנית.

"כרמלה ואורי דן מניר עוז היו אידיאליסטים שדוקים ושותפות היו טבועים בדנ"א שלהם", הוא אומר, "הם חשבו שלא ייתכן שהמצב לא יסתדר בסופו של דבר, וככה גידלו את ילדיהם. היה להם ממד ציוני אמיתי, שאין דבר כזה שבאת למדבר להקים יישוב מאידיאולוגיה ואחרי כמה קסאמים תברח.

"גם אני הייתי בקונפליקט הזה, אבל 7 באוקטובר חידד אצלי את המשמעות של חיי אדם, שאין מעבר לגבול רצון להכיר בך, אלא השאיפה העיקרית שם היא לחסל אותך. יחד עם זה, יש לי חברים ברשות הפלשתינית כמו סופיאן אבו זיידה, שהיה השר האחראי לענייני אסירים".

בהמשך הכתבה ישנה התייחסות לשיחה של יגאל עם אורית צדיקוביץ: "לפני שש שנים, כשהחל את מסעו בין יישובי העוטף, הוא פגש את אורית צדיקוביץ, שהתוודתה בפניו כבר אז על פחדים ועל מחשבות עזיבה, אבל בחרה להישאר. במתקפה הנוראה נרצח עומר, הגרוש שלה ואבי ארבעת ילדיה, ויחד איתו גם גיסה שחר אביאני".

עומר צדיקביץ הי"ד היה בנם של יואל [נפטר לערך בספטמבר 2023] ודינה, תושב כפר עזה. דינה היא בתו של מיקי רובין, יליד מונקץ, בוגר הגימנסיה העברית בעיר; בן דודו של עמוס רובין, שהיה בנו של אליהו רובין, המנהל השני של הגימנסיה, שהחליף את המנהל הראשון, דר' חיים קוגל. אומרת אורית: "ארבעת הילדים שלי לא מוכנים לשמוע על עזיבת הקיבוץ. יש לי בן שמשרת בנח"ל, בת בשנת שירות, בן בתיכון ובת בבית ספר יסודי. בימים קשים של מתח ביטחוני, אנחנו מרבים לשוחח בינינו. אצלנו מותר להגיד שפחדים וחוששים".

כפר עזה איבד בשבת השחורה 64 מאנשיו. "היו במהלך השנים מחשבות על עזיבה, אבל ישר מחקתי אותן", מספרת אורית כעת. "אני מאוד פעילה בקהילה. ערכתי את עיתון הקיבוץ במשך עשור וישבתי בהנהגה החברתית. אני לא יכולה לגור במקום אחר ולחשוב שהקהילה תמשיך בלעדיי, אבל עכשיו הכול התהפך. "עוד לא החלטתי אם לחזור לקיבוץ. יש לנו שנתיים בקיבוץ רוחמה כדי להחליט. אם הייתי צריכה לתת תשובה מחר, לא הייתי חוזרת. צריך לנשום, להבין מה קרה. חיינו כל השנה הזאת את השכול ואת האבל. יש 64 אזכרות ואני הולכת לכולן, לא מפספסת".

יגאל צחור [צילום: אפרת אשל]

צחור, אלמן ואב לחמישה, זוכר היטב את המחדל של מלחמת יום הכיפורים. הוא היה אז מילואימניק ושירת במשך חמישה חודשים. כשחזר, הוא פגש ברביבים את ראש הממשלה דאז, גולדה מאיר, שהייתה בת בית בקיבוץ שבו התגוררה שרה, בתה. "היו לי ילדים קטנים, הלכתי עם העגלה במדרכה, ומולי מופיעה פתאום גולדה", הוא נזכר, "זה היה אינסטינקטיבי, כי אהבתי אותה, אבל אמרתי לה 'רבים מחבריי נפלו בקרב, את חייבת להתפטר, אחרת נצא לרחוב', והלכתי. "היא הייתה בשוק ואמרה לבתה, 'אני רוצה שתזמיני אותו אלינו'. באתי וישבנו במשך שעותיים. היא אמרה לי, 'מעולם לא הייתי גנרלית, וכל חייל שנופל מקצר את חיי בחודש'. זה היה אמיתי, מהלב".

• קישור לכתבה המלאה: <https://www.israelhayom.co.il/magazine/shishabat/article/16650706>

3. ב. מן העיתונות: על ירון ליברמן ומלון הבוטיק נורמן – אחד מ-12 מלונות נבחרים

כתבה שפורסמה במאקו, ב-23.10.2024 ע"י לימור קלר ועוסקת בנושא כוללת התייחסות למלון נורמן, שירון ליברמן הוא המנכ"ל שלה [ראו כתבה בעלון 127 מאוקטובר 2024]. מתוך הכתבה: "מלונות הבוטיק הישראליים, אחים קטנים ואיכותיים למלונות רחבי הידיים ושופעי הקולינריה, הם נישה ייחודית עם תמהיל אירוח אינטימי יותר ועיצוב מוקפד שטומן בחובו סיפור מקומי..."

• איך בחרנו את מלונות הבוטיק היפים בארץ?

צוות השופטים שלנו מונה אדריכלים ומעצבים בעלי ניסיון בארץ ובעולם, אדריכלי נוף ויזמים מתחום המלונאות. אלה התבקשו לבחור מכל רחבי הארץ את מלונות הבוטיק המרהיבים ביותר בנראותם, יוצאי הדופן בעיצובם, המייצרים לקהל חוויה אסתטית וחושית, ולא נופלים מהסטנדרט של המלונות היפים בעולם. הקריטריונים לרשימה נקבעו מראש: מלונות המכילים עד כ-150 חדרים, שהוקדשה בהם מחשבה למבנה המלון, למיקומו, לקונספט העיצובי שלו, לחדרי השינה, למרחבים הציבוריים לרבות הלובי, מתחם הספא, המסעדה ואזור ההסעדה, וכמובן דיוק בפרטים הקטנים כגדולים.

כדי לשמור על אובייקטיביות התבקשו השופטים לבחור את המלונות מתוך ניסיונם והיכרותם האישית והמקצועית, ולא מתוך רשימה שנקבעה מראש, ולהקפיד שאין ולא הייתה להם נגיעה תכנונית או עיצובית אליהם. אלה התוצאות - ובראשן: פרא ריזורט Six Senses Shagarut והנורמן, שזכו בפער בציוני השופטים.

הנורמן, תל אביב: יואב מסר אדריכלים: מלון הבוטיק הנורמן ממוקם בלב העיר הלבנה בתל אביב, קרוב לשדרות רוטשילד, בשני מבנים היסטוריים ששוחזרו ברוח האלגנטיות של שנות ה-20. יש בו 30 חדרי שינה ו-21 סוויטות, שתי מסעדות המגישות מאכלים מהמטבח הים תיכוני ALENA של עומר שדמי מילר ודניאל צור בקומת הכניסה, והמסעדה היפנית דיינג'ס בגג המלון, גג ובריכת אינפניטי. הארכיטקטורה משמרת את הבניין המקורי ונשארת נאמנה לאופי הבאוהאוס של האזור, עם עיצוב פנים של דוד ד'אלמדה מסגרדה David Almada Sagrada]. יצירות אמנות ישראליות מעטרות את השטחים הציבוריים.

אדריכל יואב מסר: "הערכים החשובים ביותר בנורמן הם המטען התרבותי של הבניינים והיותם סמי ציבוריים, כלומר בבעלות פרטית, אך פתוחים וזמינים לציבור. האדריכלות ההיסטורית התל אביבית מיושמת בשני הבניינים, שנבנו באותה שנה - המעבר מהסגנון האקלקטי של נחמני 23 לסגנון המודרני של נחמני 25, וביניהם וילה שנבנתה ב-1939 בסגנון בינלאומי טיפוסי.

סוויטה במלון [צילום: סיון אסקיו]

ביקשנו לחבר בין הבניינים בחומרים, בפיתוח השטח ועוד, תוך שימור המטען האדריכלי שלהם. הגן מסביב נותן תחושה שנמצאים בתל אביב של פעם, והמלון עצמו הוא הראשון המשמעותי בלב תל אביב, העיר הלבנה, כך שאורח יכול ליהנות מהחוויה התל אביבית ולהרגיש בה תושב ליום. עיצוב הפנים של דייוויד אלמדה מוקפד בפרטים ברמה בינלאומית ומשדר את התחושה שהבריטים לא עזבו את הקולוניה הבריטית. עם האדריכלות, המשתמשת בשפה קולוניאלית מעט בריצופים בחלונות ובמדרגות המקוריים, המלון הוא אבן דרך בעיצוב מלונות."

מנימוקי השופטים – אדריכל אילן פיבקו: "תכנון ועבודת שימור מורכבת, עיצוב הפנים עכשווי ויפה. המלון וחדרי הסוויטות מקבלים את כל העומק שלהם בזכות כך שהבעלים של המלון אספן אומנות, מה שהופך את חלל הסוויטה למקום נעים, אטרקטיבי ויפה."

3. ג. פרנסס דובי – מינוי מטה AI / אות כבוד מאוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע

בעלון הקודם [128] סיפרנו את סיפורו של דובי פרנסס. באתר מערכת ice מה- 10.11.2024 נכתב: "על רקע מהפכת ה-AI העולמית, בממשלת ישראל החליטו להקים מטה שירכז את פעילויות הבינה המלאכותית הממשלתית, מטה שינוהל על ידי משרד ראש הממשלה, בראשותו של בנימין נתניהו. היום (ראשון) נודע על מהלך מפתיע במיוחד שנרקם במשרד ראש הממשלה, כשבמוקד שלו עומד איש העסקים דובי פרנסס... פרנסס צפוי ללוות את המטה במשך שלושה חודשים, שם הוא יעזור להכין את העבודות לקראת החקיקה המתוכננת של חוק מטה הבינה המלאכותית, שיוגש לכנסת ברבעון הראשון של 2025. במסגרת תפקידו החדש, כוכב "הכרישים" יגבש תוכנית פעולה כוללת, יעזור לגבש תקציב למהלך, יקים ועדה חיצונית ואף יעזור להכין רשימה של מועמדים לתפקיד המנכ"ל הקבוע שיעמוד בראש המטה... כזכור, לפני מספר חודשים, הוקם מכון לימוד ומחקר בנושא בינה מלאכותית בנגב. במסגרת זו, נודע כי העיתונאית סיון כהן סבן תשמש כמנכ"לית המכון החדש, אשר יוקם באוניברסיטת בן גוריון בנגב. מדובר ביוזמה של האוניברסיטה והמשקיעים דובי פרנסס ושלו חוליו, שתכלול הקמת מכון מיוחד אשר יעסוק בתחום ה-AI וישלב תוכניות הכשרה שונות."

בכתבה נוספת מה-26.11.2024 באתר זה נאמר: "אוניברסיטת בן גוריון בנגב העניקה אות כבוד לאיש העסקים דובי פרנסס, לרגל יום האזכרה של ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל... הסיבה לכך שזכה באות הכבוד היא: על תרומתו החשובה להזנקת הכלכלה הישראלית ולקידום טכנולוגיות פורצות דרך... איש חזון שהיטיב לראות את ההזדמנויות שטומן הנגב בחובו, לאות תודה על המאמצים שהוא מקדיש בפיתוח האוניברסיטה ובטיפוח יזמות צעירה, מתוך מסירות בלתי מתפשרת למתן הזדמנות לכל אחת ואחד לממש את חלומותיהם, ומתוך מחויבות לנגב למען יצירת עתיד טוב יותר למדינת ישראל כולה."

4. שליח חב"ד בבודווה (מונטנגרו) – אליעזר (לייזר)

אהרנפלד (אויבר אפשה)

בחודש אוקטובר קיבלתי הודעה, בווטסאפ, בה היה כתוב: "שמי אליעזר, אני פונה אליך מאתר העמותה של יוצאי הקרפטים. אשמח לדעת פרטים על משפחתי, אם בכלל יש דרך כזו, או אחרת, להבין כיצד אפשר לאתר מידע. סבא שלי, שיעיה, בן יצחק ורבקה פרל, גרו באויבער אפשע". בשיחת ווטסאפ הסתבר לי שהשואל הוא אליעזר (לייזר), השלישי מ-7 ילדים, גדל בקריית גת - וכעת הוא שליח חב"ד בבודווה (Budva), עיר במונטנגרו לחוף הים האדריאטי, הידועה כעיירת תיירות. [וידוי קטן: בקיץ האחרון ביקרתי במקום

ולמרות הכוונה - החמצתי את הביקור בבית חב"ד המקומי...]. בוויקיפדיה כתוב: "במאי 2023 נפתח לראשונה בית חב"ד על ידי הרב אריה איידלקופ, השליח ראשי למדינת מונטנגרו, ושליח חב"ד בבודווה הוא הרב אליעזר אהרנפלד, שמשרת את הקהילה היהודית המקומית, תיירים ואנשי עסקים."

ביררתי פרטים ראשוניים והבנתי שהסבא, אותו הזכיר אליעזר, היה יליד 1949, שנפטר ממחלה. כלומר, אליעזר הוא דור רביעי, יליד 1997, כשהסבא רבא שלו, יצחק פרל, היה ניצול שואה מאוייבר אפשה. התרגשתי והבטחתי לעזור. קישרתי את אליעזר עם חברנו באוז'גורוד, ביילו הובר, שמצא עבורו רישומי לידה על משפחתו. כמו כן קישרתי אותו עם חברינו, ילידי אויבר אפשה, מביניהם גם כאלה שלמדו עם סבו באותה הכיתה ו/או היו שכניו. שעיה עלה ארצה בנעוריו, בסוף שנות ה-60.

אליעזר מעיד שהוא דור שביעי, נצר של ר' שלמה גאנצפריד, מחבר "קיצור שולחן ערוך", יליד אוז'גורוד, בה הוא גם קבור. כך כתב לי: "היו לו 4 בנים ו-4 בנות. לבת הרביעית קראו מלכה והיא הייתה נשואה לר' אברהם אייכלר, מבין נכבדי העיר טולטשווא [בהונגריה Töltéstava]: כפר במחוז גיור-מושון-שופרון, שבצפון-מערב הונגריה] לר' אברהם אייכלר היה בן ו-2 בנות. לבת אחת קראו ינטה, שהייתה נשואה לר' אליעזר יצחק פלדברנד, לו היה בן, שקראו לו ר' אברהם ארי', אב"ד [אב בית דין] דק"ק [דקהילה קדושה] בצ'כיה. לר' אברהם ארי' היו 3 בנות, הבת השלישית, שיינדל, הייתה נשואה לר' בנימין פרידמן, רב ק"ק הספרדית במישקולץ. בנו היה ר' יו"ט ליפא [סבא רבא של לייזר], בתו הייתה מרת מינדל פייגא [סבתא של לייזר], בנה הוא יוסף אברהם, אביו של לייזר."

מתוך אתר חב"ד: "הרב אליעזר (לייזר) ארנפלד הגיע למונטנגרו במאי 2023 כדי לתמוך בעבודת הקהילה היהודית. הוא נולד וגדל בארץ, למד במכוני חב"ד במגדל העמק, בטבריה ובניו יורק. לאחר שסיים את לימודיו בישיבה חזר והיה מורה ישיבה במגדל העמק. הרב לייזר היה מעורב באופן פעיל בתוכניות הסברה מגיל צעיר. בשנות הישיבה שלו בילה את חופשותיו במזרח אירופה ובמזרח אסיה, שם היה נכס יקר לקהילה היהודית, בקידום הפילוסופיה היהודית וקיום המצוות.

הרבנית ארנפלד חיה מושקא (מושקי) היא הבכורה מבין 12 אחים במשפחתה. נולדה וגדלה בישראל (קריית גת), לימדה חוגים לבנות. בנוסף, מושקי למדה גרפיקה וצילום בסמינר אור חיה בירושלים, עבדה בגני ילדים וכמורה בקייטנות בארץ ובקייטנות יהודיות ברחבי העולם.

הרב לייזר והרבנית מושקי הם הורים צעירים ולהם שתי בנות צעירות, גולדה ודבורה לאה. "לא מזמן נולדה הבת השלישית, מנוחה רחל."

אליעזר מספר שהפעילות בבית חב"ד הינה במהלך כל ימות השנה. בקיץ פוקדים את העיר אלפי תיירים מהארץ ומהעולם, פעילות קהילתית, שבתות, ביקורי בית, שיעורי תורה, עזרה לנזקקים - בית חב"ד כמשמעו כן הוא. "המסר שלי לקהל הקוראים: יש לכל אחד ואחת מאיתנו שליחות בעולם, להאיר את העולם ולעשות את העולם למקום טוב יותר. בברכת גאולה קרובה!"

מייל לתקשורת: rabbi-eliezer@jevreji.me

5. ישראלים ילידי קרפטורוס: עמי (זלצברגר) יוסף (מונקץ')

אל שמו של יוסף הגעתי במקרה [או שלא...]. בעקבות ביקור בארכיון קיבוץ העוגן, קיבלתי רשימה של אנשים, שיש להם קשר לצ'כוסלובקיה. בשיחה עם לביאה איזלר, בתה של חנה סוד, הבנתי ששורשיה הם לא מקרפטורוס, אך לביאה סיפרה שדוד שלה, יוסף, היה נשוי לדודתה, לאה עמי, והוא היה יליד מונקץ' וכיהן כמשנה לנשיא הטכניון... מכאן התגלגלו העניינים ונוצר קשר עם בתו, אתי זיידנר, ועם בנות הדוד, פסי אברמזון [בתו של האח מרדכי] ודבורה [בתו של האח יצחק]. להלן מתוך דברים שכתבה בתו, יהודית זוסמן ב-2016 והעירה הבת אתי: "יוסף נולד ב-1913 בעיר מונקטץ (מוקצ'בו) במורדות הדרומיים של הרי הקרפטים. משנת 1918 עברה העיר לרפובליקה הצ'כית. מוצאה של המשפחה מהעיר זלצבורג שבאוסטריה [ייתכן וזה מקור שם המשפחה זלצברגר]. אבות המשפחה היו יהודי חצר ומנהל האחוזות של הגרף שנבורן והיו יערנים וכורמים. סחרו וייצרו יין ואלכוהול. המשפחה ניהלה אורח חיים דתי.

צעירי העיר קבלו חינוך ציוני ורובם למדו בגימנסיה העברית והיו פעילים בתנועה הציונית. כל החגים קיבלו מלבד אופיים הדתי, תוכן לאומי, היסטורי, יהודי וציוני. במשפחה דיברו עברית והיא הפכה להיות משפחה יהודית ציונית.

ב-1936 יוסף נסע ללמוד בפראג כלכלה וסוציולוגיה והצטרף לתנועה הציונית. הוא החל את לימודי התואר השני ובמקביל החל ללמוד בבתי ספר תיכוניים למסחר.

ב-1937 ביקר בפעם האחרונה את משפחתו. המשפחה הושמדה בחלקה באושוויץ בשואה [אח ו-3 אחיות]. ב-1939 התחתן יוסף עם לאה סוד בערב פסח, שבועות מספר לאחר פלישת הנאצים לפראג. לאה הייתה בתו של החזן הראשי בבית הכנסת וינוהרדי בפראג, שהאמריקאים הפציצו אותו בטעות. מחוץ לבית הכנסת עמדו כבר טנקים גרמנים.

בדצמבר 1939 קבל יוסף סרטיפיקט כסטודנט ועלה לארץ, לאה נשארה בפראג. יוסף הגיע לירושלים. לאה נמלטה מפראג ברכבת האחרונה וב-1941 הגיעה מברטיסלאבה לירושלים. עם הגיעו של יוסף, הוא התגייס ל"הגנה" והחל בפעילות רבה. כשרומל התקרב לאלכסנדריה, הוגבר הגיוס לצבא הבריטי, בהוראת בן-גוריון. ב-1942, כשהמצב החמיר, יוסף התגייס ל"לנשק" ואשתו לאה, למשק, לקבוץ מענית. יוסף שובץ לחיל האספקה. הפלוגה שהוקמה הייתה 556 – פלסטינאית יהודית בחיל האספקה של הוד מעלתו. הפלוגה עסקה בהכנת ציוד אישי לחיילים, שעתידה להיות בפלישה לאירופה. יוסף היה מפקד ההגנה בפלוגה. דרך היחידות העבריות הועברו שליחים לקהילות היהודיות המשוחררות. הפלוגה העבירה נשק לידי ההגנה, רבים נתפסו ונענשו. אחרי נצחוננו של מונטגומרי, הפלוגה עברה לצפון אפריקה. באוקטובר 1945 שוחרר יוסף מהצבא הבריטי ומצא עבודה במשביר המרכזי.

היה ברור שהישוב הולך למאבק והיה צריך לגייס אמצעים בקרב הקהילות בארצות הברית. בדצמבר 1946 יצא יוסף לארצות הברית עם משפחתו. עם שובו לארץ, למלחמת השחרור, היה מפקד חבל 4 בחטיבת עציוני בירושלים ושוחרר בדרגת סגן אלוף.

על פי דרישת משה דיין, שטען שלוחם ב"הגנה" צריך שם עברי, שינה יוסף את שמו, ברוח התקופה, מזלצברגר לעמי. בעקבותיו שינו את שם משפחתם גם שני אחיו, מרדכי ויצחק [ראו בהמשך].

משנת 1949 ועד 1952 היה יוסף יועץ כלכלי של בן - גוריון.

מ-1952 ועד 1956 היה איש כספים ומנהל בבית חרושת אתא.

בשנים 1956 ועד 1965 היה איש כספים וארגון בדשנים.

בשנים 1965 ועד 1975 היה משנה לנשיא הטכניון לענייני מנהל וכספים.

יוסף מילא שורה של תפקידים ציבוריים: כחבר מועצת המנהלים של חברת חשמל, חבר מועצת עיריית חיפה והקים את המרכז הישראלי לניהול [בראשית שנת 1959 והיה היו"ר הראשון שלו].

יוסף חי עשר שנים טובות בפסגת אחוזה בחיפה. יוסף עמי נפטר בשיבה טובה בגיל 93 בתאריך 27.5.2006

ששת אחיו ואחיותיו של יוסף:
 מנחם מנדל ארמין זלצברגר 1907-1945. נשלח לעבודות כפייה במחנה בור (Bor). בחורף 1944-1945 נשלח מנחם מהמכרה בבור למחנות בגרמניה ושחרר באפיסת כוחות בברגן-בלזן. לאחר השחרור נספה שם ממחלת הטיפוס. רעייתו מוני שרדה.

אטל/אסתר סופל, 1909-1944, תופרת, נישואין למשה מונצי, נרצחה עם הבן, מיכאל

צביה צילה 1911-1944, תופרת

ארז'יבט פנינה "בזי"
 1916-1944. למדה בגימנסיה העברית במונקץ'. פעילה בתנועת השומר הצעיר, המשיכה בלימודים אקדמיים בפראג ושובה בסוף 1938 למונקץ'.

יצחק (איצו) 1921-2018.
 באוקטובר 1944 ערק איצו מיחידתו ובנובמבר שוחרר על ידי הצבא האדום. חזר למונקאץ' ומצא את בית המשפחה עזוב, פרוץ והרוס. איש מבני משפחתו לא שב. ב-1949 עלה איצו לישראל והתאחד עם אחיו יוסף ומרדכי. עבד בתחום הטקסטיל. מרדכי מרטין (פוטי) 1918-2003. עלה לארץ ב-1940

אליעזר ופסיה [לבית פרנבלום] זלצברגר ממונקץ' וילדיהם - תמונה משפחתית לפני השואה. מימין: צביה-צילה, מנחם-מנדל, אטל, מרטין, ארז'יבט ויוסף. בין ההורים אליעזר ופסיה - יצחק

6. ד"ר רוברט וֶסֶל (אוז'גורוד / חוסט)

ד"ר רוברט וֶסֶל הוא איש אשכולות, אשר תחומי עיסוקיו והשכלתו מגוונים ביותר. הוא בעל תואר דוקטור בוירולוגיה סביבתית, אותו קיבל בשנת 1981 מהטכניון בחיפה. הוא בעל קריירה, הנפרסת על פני עשורים, של עשייה מגוונת כמו מנהל עסק, חוקר אקדמאי, יזם, עורך דין פטנטים, בוחן פטנטים ומומחה לחוקתיות בתחום. הוא עבד לאחר סיום לימודי הדוקטורט בבית הספר להגינה ובריאות הציבור באוניברסיטת ג'ונס הופקינס שבבולטימור והקים מספר עסקים, שהניבו רווח, ומכר אותם [ועל כך בהמשך].

רוברט נולד במלבורן בשנת 1953. אך שני הוריו הם ילידי קרפטורוס: אימו של רוברט, אגנס (אגי), לבית ברגר, הייתה ילידת 1925, מאוז'גורוד; אביו, ויקטור (וולי), היה יליד 1915, מחוסט.

ההורים נפגשו לאחר אושוויץ ובוכנוולד בעיירה זְבֵלוֹנֶץ (בצ'כית: Jablonec), דרום מזרחית לליֶבְרֶץ, בחבל הסודטים בצ'כיה. תוך 24 שעות מהיכרותם – הועמדה חופה! שם המשפחה המקורי של המשפחה היה ויזל. השם וֶסֶל הוא השינוי שנוצר לקראת סוף מלח"ע ה-2: אביו, וולי, היה ברכבת הנאצית האחרונה, עם אחרוני השורדים, שנסע מזרחה מבוכנוואלד לטרייזנשטאט. באמצע הלילה, בעצירה, הצ'כים פדו, תמורת תשלום, כ-20 פליטים צ'כיים, עם סמל צ'כי קומוניסטי, שוולי רכש תמורת 3 ימי לחם - במקום המשולש היהודי [סמל הזיהוי של היהודים], לפני הגעת הרכבת לטרייזנשטאט. לו היה אומר ששם משפחתו הוא ויזל – הוא לא היה ניצל... הוא אמר ששמו Vaší [נהגה וֶשֶל] – וכך התקבע שם המשפחה החדש.

הוריו, שהיו, כאמור, ניצולי שואה, הגיעו אחרי המלחמה לצרפת, שם עבד אביו כמשגיח וכמלצר במסעדה יהודית כשרה בשם "עדן", מה שאיפשר לו לא לעבוד בשבת.

בשנת 1951, כשברקע מלחמת קוריאה והפחד מהקומוניסטים – היגרו ההורים ל"סוף העולם" – לאוסטרליה. שם, במלבורן,

נולד רוברט. יש לו אחות בכורה, שנולדה כשהוריו עוד התגוררו בפריז.

רוברט למד למד ב-Yeshivah College, Australia.

בשנת 1972 הוא עלה ארצה. עוד לפני כן רכשו הוריו בית בירושלים, ואחרי עלייתם בשנת 1973 - הם חיו מחצית השנה בארץ ובמלבורן.

בצבא שרת רוברט בבנק הדם וגם כנהג משאית כתעסוקת מילואים.

בארץ למד רוברט תואר ראשון בבר-אילן, תואר שני באוניברסיטה העברית בירושלים: וירולוגיה סביבתית - והמשיך לטכניון לתואר שלישי. את הפוסט דוקטורט למד, כאמור, באוניברסיטת ג'ונס הופקינס בבולטימור, ארה"ב.

בארץ עבד רוברט כמנהל וירולוגיה ב"איימס יישום": החברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים, שהיא חברת מסחור ידע של האוניברסיטה העברית בירושלים. [יישום" היא האחראית

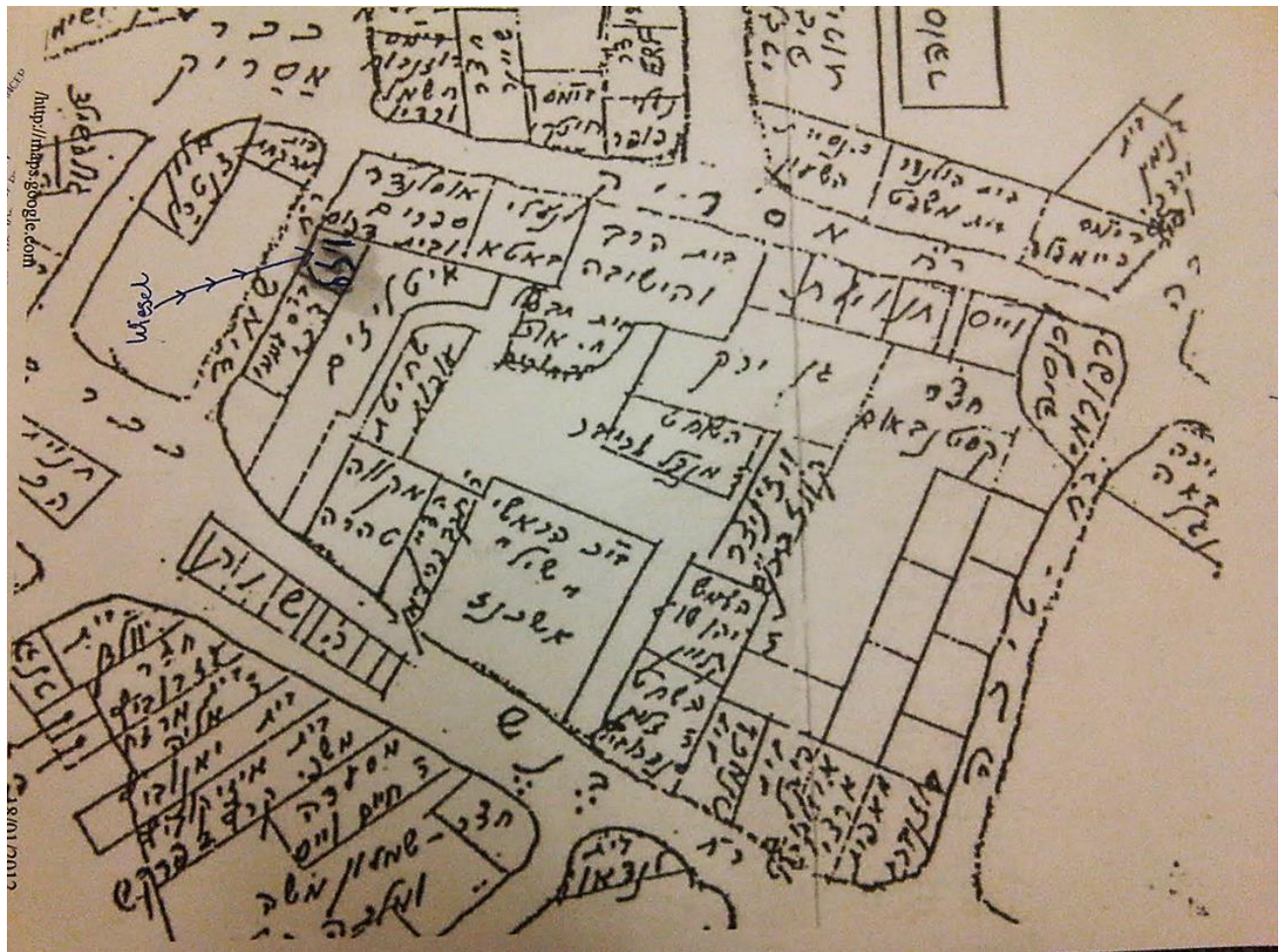
הבלעדי למסחור הטכנולוגיות והפטנטים שמקורם באוניברסיטה העברית. החברה נחשבת כיום לאחת המובילות בעולם בתחומה]. תחום החקר של רוברט היה פיתוח ערכות [קיימים] דיאגנוסטיים [אבחנתיים] למחלות, דוגמת מחלת הרוטה [רוטה הוא נגיף מדבק, היכול לגרום לדלקת בקיבה ובמעיים]. משנת 1999 רוברט הוא גם **עורך פטנטים**. הוא עבד במשרד "Vasl Patent Services". משנת 2005 הוא עוסק גם בליטיגציות בינלאומיות [ליטיגציה בינלאומית הינה מערכה משפטית, המערבת יחידים או חברות, שמושבים במדינות שונות, או כזו שניתן להחיל עליה דינים שונים] (שאינם בהכרח הדין הישראלי).

משנת 2016 הוא עבר לתחום הבחינה של פטנטים מטעם רשות הפטנטים הישראלית בתחומי מכשירים רפואיים ובמכניקה בגן הטכנולוגי במלחה, ירושלים. הוא יוכל לעסוק בתחום עד שימלאו לו 72 שנים. ובמה עוד עסק רוברט בארץ? האמינו או לא – הוא הקים בירושלים, בשנות ה-80, **שש מסעדות כשרות** בשם "ליד הכיכר". רוברט התגורר אז באלון שבות והבשלנים היו ערבים מהסביבה, אותם היה מסיע לביתם בשעות הלילה המאוחרות; ללא פחד הסיע אותם לדהישה, לבית אָמֵר ולבית לחם... רוברט התנדב במחלקת התנועה משטרת ישראל מעל 20 שנה ועכשיו מתנדב במיזם "שומרי דרך" [מיזם התנדבותי של עמותת "נתיב בטוח", בשיתוף הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים ואגף התנועה של משטרת ישראל, המאפשר לכל נהג להתנדב ולתעד עבירות תנועה בכבישים].

בשנים האחרונות השקיע רוברט מאמצים גדולים באיתור מידע על בני משפחתו. וכמו שהוא מעיד על עצמו: "**עד שאבא נפטר לא ידעתי כלום - ואז גיליתי עולם ומלואו**". בקישור שלהלן הוא מספר על מחקריו: <https://www.youtube.com/watch?v=ixWmZOdwaiY> – הרצאה אותה נתן רוברט במפגש של עיל"ם ירושלים ביולי 2021 – והוא כולל בדבריו איך לחפש מידע על שורשי המשפחה. אשתו של רוברט היא וונדי והם הורים ל- 3 בנים ול-2 בנות ולהם הרבה נכדים.

חוסט, 2014: (מימין): הגיס ואחותו של רוברט, רוברט, אחיינו ובנו ליד קברי הסבא והסבתא הגדולים [לאחר השיפוע] שם המשפחה המקורי רשום בצד האחורי של המצבה: וועעזעל

מפת העיר חוסט – כפי שמופיעה בספרו של צבי מנשל על קהילת חוסט. בעט – מסומן בית הורי האב – רחוב שמידט

Kárpátalja("Zakarpattya") régi és mostani képeken רחוב מסריק בחוסט 1920 - מתוך אתר Transcarpathia ("Zakarpattya") בתמונות ישנות ועדכניות

רוברט ובני משפחתו
ליד קברי הסבא
והסבתא הגדולים,
מצד אימו, בבית
הקברות באוז'גורוד

"ככה חפרנו בעיירה Nagylónya וגילינו מצבה של עוד סבא רבא ביער. המצבה הייתה קבורה מתחת לפני האדמה." הכפר ממוקם בהונגריה, ליד הכפר בטיובו שבקרפטורוס [ראו את הכתבה על העריסה מבטיובו בעלון זה]

מצבה ליהודי חוסט ולקהילות שבמחוז – בית הקברות בחולון. המצבה הוקמה בשנת תש"ן (1989)

חוסט, 2015: רוברט עם הניצול היחיד שחזר לחוסט אחרי המלחמה, פיטה קליין, הבן של ד"ר קליין.

בספרו של צבי מנשל על יהדות חוסט הוא כותב (בעמוד 194): "ד"ר קליין ורעייתו היו יהודים והשתקעו בחוסט לאחר הכיבוש ההונגרי... ד"ר קליין היה רופא כללי צעיר, גבר יפה תואר, בעל בלורית שחורה כפחם. רעייתו הייתה אישה אצילה ויפהפיה יוצאת דופן. בחוסט נולדו להם שני ילדים".

מפגש יוצאי חוסט שנות ה-70. הוריו של רוברט יושבים בשורה השנייה מצד ימין

רוברט ואשתו וונדי

רוברט (משמאל) כמתנדב במשטרת ישראל
עם חברו, רוני ג'וס [יוסוביץ], שאביו מבילקה

2010: וולי, רוברט ואחותו מדלן –
בהרכב מורחב של המשפחות

ברוך תהיה, רוברט, על עשייתך המגוונת רבת השנים

כתבה: רותי פיקסלר.

לתגובות: 050-5643299 ruthfixler@walla.co.il

סייעה בתרגום לאנגלית: גיטה ברקוביץ